

ABZ Nieuws

Jaargang 3 | Nummer 6 | December 2015

Arkervcaart-BramecoZon

Bedrijfsreportage

Esther Schouten: "Ga zélf aan de slag met de Kringloopwijzer!"

Rundvee

P-behoefte koe kennen en daarnaar voeren

Varkens

Zeugenhouders en varkensspecialist werken samen met PigVision

Pluimvee

Vezels: essentieel voor goede darmgezondheid van leghennen

Van de directie

Sikma Veevoeders en ABZ Diervoeding samen sterk

Vanaf 1 januari 2016 laten we de Sikma B.V. fuseren met coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. Na bijna twee jaar intensieve samenwerking en een geslaagd integratieproces staat er een stevig fundament voor de professionele rundvee- en schapenhouders in Noord-Nederland. Samen gaan we verder onder de naam **ABZ Diervoeding Het beste dichtbij.**

Het samensmeltingsproces mag een groot succes genoemd worden. De afgelopen maanden produceerden we in Stroobos aanzienlijk meer voeders dan dezelfde periode vorig jaar. Deels komt dit doordat er door onze bestaande klanten meer voeders worden afgenomen. Daarnaast hebben we nieuwe afnemers mogen verwelkomen. Het beste van twee werelden (Sikma Veevoeders en ABZ Diervoeding) wordt in de markt opgemerkt!

Aan de klanten van Sikma Veevoeders wordt momenteel door onze vertegenwoordigers een welkomstpakket uitgelevert. Naast de gebruikelijke intakeformulieren zit hierin ook de mogelijkheid om lid te worden van de coöperatie. Hier wordt volop gebruik van gemaakt! Naast de financiële voordelen van het lidmaatschap, kunnen klanten door het lidmaatschap ook invloed uitoefenen op het reilen en zeilen binnen de onderneming en hun betrokkenheid tonen.

Situatie Nederlandse varkenshouderij

De economische situatie in de Nederlandse varkenshouderij is al jaren matig. De laatste maanden lijkt de situatie alleen maar verder te verslechteren. Er blijft in Europa een groot aanbod aan varkens, waardoor verbetering van opbrengstprijzen op korte termijn nog niet voorzien wordt. Wij proberen als coöperatie onze leden bij te staan, voor zover dit bij de doelstelling van onze onderneming past. We zijn voor onze ondernemers vooral specialist op het gebied van diervoeding. Vanuit deze expertise dragen wij bij aan het resultaat van onze ondernemers, om door middel van voeding de kostprijs te beheersen en de kwaliteit van eindproducten te verbeteren.

Andere erfbetreders kunnen vanuit hun rol en verantwoording meer expertise en oplossingen aanbieden op het gebied van economie, financiering en liquiditeit. We hopen dat, ook in deze moeilijke tijd, erfbetreders met elkaar blijven communiceren en samenwerken, om het beste voor de individuele ondernemer te realiseren. Er is en blijft een toekomst voor de Nederlandse varkenshouderij!

Elke boer zijn eigen voer: op tijd bestellen!

Onlangs hebben we alle afnemers een brief gestuurd om het tijdig plaatsen van uw voerbesteding extra onder de aandacht te brengen. De respons hierop is goed, maar kan nog beter.

De markt waarvoor wij produceren is in 15 jaar volledig veranderd van het uitleveren van op voorraad geproduceerde voeders naar maatwerk. Ook de voeders die deel uitmaken van onze standaard assortimenten worden 'just in time' gemaakt. Gelukkig hebben wij 15 jaar geleden de stap gemaakt om onze fabrieken daarop in te richten. Dit neemt niet weg dat het produceren van maatwerk en het efficiënt inplannen van een productieprogramma alleen mogelijk is als wij onze bestellingen tijdig binnen hebben. Incidenteel ontvangen wij bestellingen 'voor dezelfde dag'. Wij stellen alles in het werk om uw dieren niet zonder voer te laten zitten, maar kunnen bij zo'n bestelling niet garanderen dat u uw voer op tijd ontvangt. Nogmaals wil ik u langs deze weg vragen om mee te denken met uw coöperatie en uw bestelling tijdig te plaatsen. Uw tijdige bestelling wordt beloond met een aantrekkelijke bestelkorting.

Tot besluit

Tot besluit wens ik u namens de Raad van Commissarissen en onze medewerkers goede Kerstdagen en een voorspoedig en vooral gezond 2016 toe en bedanken wij u voor het vertrouwen in uw coöperatie.

Marcel Roordink, directeur

Inhoud

Algemeen

Onderzoek naar instellen Ledenraad	4
Succesvolle beursdagen LIV en RMV	5
Even voorstellen	15
Vraag & Aanbod	15
Tijdig bestellen voor de feestdagen	15
Kerstpuzzel / kleurplaat	bijlagen

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3

Bedrijfsreportage

Esther Schouten: "Ga zélf aan de slag met de Kringloopwijzer!"	6

Rundvee

Fosfor in mengvoer	8
P-behoefte koe kennen en daarnaar voeren	9

Pluimvee

Vezels: essentieel voor goede darmgezondheid van leghennen	10
Groei na uitladen in de lift	11
Wormen efficiënt bestrijden	
bij pluimvee	12

Varkens

Zeugenhouder en varkensspecialist werken samen met PigVision	13
Vervanging van zeugen	14

Grondstoffenmarkt

De grondstoffenmarkt wordt gekenmerkt door een relatieve rust. De oogsten zijn gemaakt en daarmee de opbrengsten bekend. Wekelijks komen er exportcijfers uit die nog altijd geen aanleiding tot ongerustheid geven. Marktanalisten spreken van ruime balansen en ruime eindvoorraden. De fysieke prijzen zijn wat graan betreft de voorbije weken iets aangetrokken en in het eiwitcomplex iets gedaald. In de huidige markt zijn een drietal prijsbepalende factoren. Deze zullen hieronder worden toegelicht.

Logistiek

In de logistiek draaide het de afgelopen weken om de lage waterstand in de grote rivieren. Door de zeer geringe neerslag in de stroomgebieden daalden de waterstanden week na week. Het bijna 40 jaar oude laagte record van 1976 werd verbroken. Het gevolg van deze lage waterstanden is dat binnenvaartschepen maar tot 50 procent van hun laadcapaciteit konden benutten en er zodoende dubbel zoveel schepen nodig waren om het totale vrachtaanbod verscheept te krijgen. Dit leidde tot een verdubbeling van het vrachttarief. Aangezien onze fabrieken niet direct aan de grote rivieren gelegen zijn, hebben wij maar in beperkte mate hinder ondervonden. De vooruitzichten ten tijde van het schrijven van dit artikel zijn positief.

Valuta

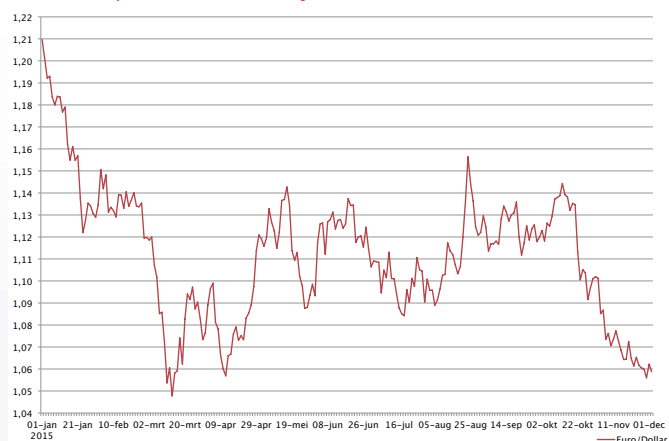
De vooruitzichten voor de Euro/US Dollar stemmen ons echter somber. In kwartaal drie leek de koers te stabiliseren in de range van 1.11-1.14. Vanaf medio oktober brokkelde de steun voor de Euro af. De koers begaf zich

op een glijdende schaal brekend door diverse steun-niveaus richting de 1.05. Deze beweging werd ingezet door almaar sterker wordende geruchten over een drietal scenario's welke mogelijk in de eerste helft van december definitief bekrachtigd zouden kunnen worden. Allereerst een op handen zijnde renteverhoging door de Amerikaanse Centrale Bank (FED). Ten tweede het vergroten van de obligatie opkoopregeling door de Europese Centrale Bank (ECB) van 60 miljard Euro per maand naar 90 miljard. En tenslotte zinspelen van de ECB op nog negatievere rentes. De ABN AMRO bank blijft bij monde van valutaspecialist Georgette Boele bij de mening dat als deze scenario's werkelijkheid worden, de Euro pariteit zal bereiken met de US Dollar. Wat wil zeggen een koers van 1.00. En daarop volgend in de loop van 2016 een koers onder de 1.00.

Weer

De cijfers over de oogsten in het huidige seizoen zijn bekend. Deze zijn voor vrijwel alle grondstoffen positief te noemen. Maar waardoor zakken de prijzen dan niet verder? Bovengenoemde factoren (logistiek en valuta) spelen hierin een rol, maar ook zeker het weer. In de nieuwsbrief van juni schreven wij al over El Niño. Destijds nog met de nodige armslag, maar nu kunnen we wel met zekerheid stellen dat we in een "El Niño jaar" zitten. Deze wetenschap meenemend kijken we naar de inzaai en groei van de komende oogsten. Kan alles op tijd gezaaid worden? Hoeveel uitwintering gaat er plaatsvinden? Zodra hier met enige zekerheid een voorspelling voor te maken is, zal er een duidelijkere richting komen in de prijszetting. Op het moment van schrijven zijn veel akkerbouwers nog niet bereid om hun opbrengst te verkopen. Tot die tijd handelen we dus in een vraag gestuurde markt.

Koersverloop EUR/USD vanaf 1 januari 2015

Arie Griffioen, inkoper

06 2161 4390 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Onderzoek naar instellen Ledenraad

Coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. is een coöperatie van leden-ondernemers. Voor de bestuurlijke inrichting is indertijd gekozen voor het Raad van Commissarissen model.

De leden van de coöperatie houden toezicht op de directie (bestuur) en de algemene gang van zaken binnen de coöperatie door middel van een Raad van Commissarissen. Tevens functioneert de Raad van Commissarissen als een adviesorgaan voor de directie. De Raad van Commissarissen bestaat uit acht leden. Zeven commissarissen zijn lid en afnemer van de coöperatie, daarnaast is er één externe commissaris. De commissarissen worden door de Algemene Ledenvergadering gekozen. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan van de coöperatie.

De corporate governance structuur is ingericht zoals vastgelegd in de NCR-Code voor coöperatief ondernemerschap, voor zover de bepalingen daarin als relevant voor de coöperatie worden beschouwd en een meerwaarde voor de coöperatie als geheel geven.

Eén van de aanwijzingen die momenteel niet gevolgd wordt, is het instellen van een ledenraad. De NCR-code adviseert een ledenraad in te stellen bij een ledenaantal van meer dan 500 leden en een opkomst op de algemene ledenvergadering van minder dan 20 procent van de leden. Beiden zijn bij onze coöperatie het geval. Graag zouden wij dan ook een Ledenraad willen oprichten.

De coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. zal in de loop van volgend jaar naar verwachting op een ledenaantal van circa 1.500 leden uitkomen. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat ook onze afnemers in Noord-Nederland (voorheen Sikma Veevoerders) graag gebruik maken van de voordelen van het lidmaatschap.

Wij houden tot nu toe jaarlijks drie ledenbijeenkomsten, waarbij er twee ingericht zijn als voorvergadering en één als ledenvergadering. Vanaf volgend jaar willen wij dit uitbreiden naar vier gelijkwaardige bijeenkomsten. Zowel in het Oosten, Zuiden, Midden als het Noorden van het land zijn dan leden in de gelegenheid om een ledenbijeenkomst bij te wonen. Hierdoor beogen we een hoge ledenbetrokkenheid en voldoende ruimte voor inspraak vanuit de leden.

Waarom denken we het bestuurlijke model met de oprichting van een Ledenraad te kunnen verbeteren?

- De ledenrepresentatie is in de huidige vorm onvoldoende.
- De huidige constructie van één 'echte' ledenvergadering en twee 'onechte' leden(voor)vergaderingen is niet duurzaam en doet geen recht aan alle leden.
- In de 'echte' ledenvergadering is een lage opkomst, gerelateerd aan het totale aantal leden.
- De Raad van Commissarissen als vertegenwoordiger van de leden en als toezichthouders op het bestuur

van de coöperatie, dient met meer kennis van zaken (geïnformeerd) bevestigd te kunnen worden door de leden(raad).

- Op deze manier verwachten we dat het draagvlak onder de leden groter wordt voor toekomstige beslissingen.

In januari willen wij graag met u in gesprek over deze ontwikkelingen. Wij hopen op een goede opkomst en een vruchtbare discussie.

De geplande data zijn:

Dinsdag 5 januari	Dieka, Markelo	(regio Oost)
Woensdag 6 januari	't Zand, Oirschot	(regio Zuid)
Donderdag 7 januari	Van der Valk, Drachten	(regio Noord)
Woensdag 13 januari	De Schakel, Nijkerk	(regio Midden)

Binnenkort ontvangt u van ons een uitnodiging voor de genoemde avonden. Noteert u de datum alvast in uw agenda?

Namens de Raad van Commissarissen,
Rens van Dobbenburgh
voorzitter

ABZ Diervoeding wordt lid van de NCR

NCR is de vereniging van en voor coöperaties in Nederland. NCR is gespecialiseerd in onderwerpen zoals ledenbetrokkenheid, bestuursstructuren/governance, ledenfinanciering en juridische zaken.

Door lid te worden van NCR krijgen wij toegang tot het kenniscentrum en platform van coöperaties.

Wilt u meer weten over de NCR?

Neem dan een kijkje op de website www.cooperatie.nl.

voor coöperatief
ondernemen

Succesvolle beursdagen LIV en RMV

LIV Hardenberg

Op 20, 21 en 22 oktober jl. werden de Landbouwdagen Intensieve Veehouderij (LIV) in Hardenberg georganiseerd. Een uitstekend contactmoment voor de varkens- en pluimveehouderij in Nederland. De beurs trok veel publiek met ruim 20.000 bezoekers. Wij kijken terug op een drietal geslaagde beursdagen met enthousiaste bezoekers in onze stand, die zich graag lieten bijpraten over ons nieuwe voerconcept voor biggen: Dynamo voeren en over het uitstekende rendement voor de legpluimveehouder met legmeel 180. Indien u het beursformulier heeft ingevuld in onze stand, maakte u zoals u weet kans op een iPhone 6.

De trekking heeft inmiddels plaatsgevonden en de winnaar van onze iPhone beursactie voor de sector varkenshouderij is: Mts. G. en M. van der Wekken uit Putten.

De winnaar voor de sector pluimveehouderij is: Dhr. C. Bos uit Overberg.

Van harte gefeliciteerd met deze prijs!

RMV Hardenberg

Tijdens de Rundvee & Mechanisatie Vakdagen (RMV) op 27, 28 en 29 oktober jl. kwamen zo'n 32.000 bezoekers naar Hardenberg. In onze Sikma Veevoeders & ABZ Diervoeding stand mochten wij veel relaties ontmoeten. Er werd door onze sectorspecialisten veel aandacht besteed aan de resultaten van het praktijkonderzoek dat afgelopen jaar is uitgevoerd bij bedrijven die Structo voeren toepassen. Hier was ook de beursprijsvraag 'Wat is de TKT van uw veestapel?' op afgestemd. Uit alle ingeleverde beursformulieren is inmiddels de winnaar getrokken van onze iPhone beursactie.

Langs deze weg feliciteren wij de prijswinnaar: Mts. Riemersma uit Ternaard.

RMV Gorinchem

De Rundvee & Mechanisatie Vakdagen (RMV) in Gorinchem op 17, 18, 19 november jl. waren goed bezocht. De beurs trok 22.000 bezoekers. Op de stand van ABZ Diervoeding was het dan ook gezellig druk. De stemming op de beurs was goed en de sfeer zat er goed in. Uit alle op de stand ingeleverde beursformulieren is inmiddels een winnaar getrokken van onze iPhone beursactie.

De prijswinnaar van de beursactie Gorinchem is: Fam. Van de Ven-Liebeton uit Wintelre. Van harte gefeliciteerd met uw prijs.

Iedereen heel hartelijk bedankt voor de komst naar onze stand in Hardenberg en Gorinchem. In 2016 zullen de Rundvee & Mechanisatie Vakdagen terugkeren in Venray. U bent daar van harte welkom op 23, 24 en 25 februari 2016. Noteer ook alvast de LIV Venray in uw agenda op 1, 2 en 3 maart 2016.

Esther Schouten: "Ga zélf aan de slag met de Kringloopwijzer!"

De Kringloopwijzer kent voor melkveehouder Esther Schouten uit Zeewolde weinig geheimen meer. Daarmee prijst ze zich gelukkig, want ze beseft dat talloze collega's het nog zwaar te verduren krijgen. Per 1 januari 2016 zijn namelijk alle melkveehouders verplicht om de Kringloopwijzer in te vullen.

Esther (37) boert op de boerderij waar haar vader in 1980 als pionier begon. Hij had indertijd een boerderij met 40 melkkoeien in Holysloot, Noord-Amsterdam, en dankzij een ruilverkaveling kon hij starten in Zuidelijk Flevoland op een boerderij met 80 koeien. Al snel was duidelijk dat het boerenleven Esther aantrok. "Ik ben ermee opgegroeid, ik vind zelfstandig ondernemen leuk én ik ben gek op koeien." Ze ging naar de MAS en HAS en kwam direct daarna in maatschap bij haar vader, die om gezondheidsredenen rustiger aan moest doen. In 2007 nam ze het bedrijf over en sinds 2012 boert ze in VOF met haar partner Wilbert van Efferen (40). Het bedrijf groeide geleidelijk naar 140 koeien en 90 stuks jongvee. Volgend jaar verwachten ze 150 koeien te hebben. Ze boeren op 57 hectare vruchtbare kleigrond: 46 ha gras, 11 ha maïs. Sommige stukken grasland produceren wel 20 ton drogestof per hectare. Het grasland omvat ook 8,4 ha schralere dijkgrond, waar mooi hooi voor het jongvee vanaf komt.

Huisvesting

De koeien staan in de oorspronkelijke stal uit 1980. In verband met overbezetting is in 2010 een aparte jongveestal gebouwd. Op de plaats van de oude kalverafdeling is in 2012 een close-upstal gebouwd, een potstal met stro waar de koeien een week voor het kalven in komen. Begin dit jaar is het vroegere gedeelte voor groot jongvee omgebouwd tot stal voor de droge koeien. "Voorlopig zijn we klaar met bouwen. Nu moeten we eerst hard werken en geld verdienen, zodat er over vijftien jaar een nieuwe stal kan komen." Esther en Wilbert willen een duurzame koe en fokken al jaren met triple-A. "Hooguit 10 procent van de vaarzen valt af en de gemiddelde leeftijd van een koe bij afvoer is 5 jaar en 7 maanden. We zijn een gesloten bedrijf en dat willen we graag blijven."

In het verleden kwam op het bedrijf veel mastitis voor en was het antibioticagebruik hoog. Dankzij de bouw van de jongveestal en een strikte aanpak van het probleem, is de dierdagdosering in drie jaar tijd gedaald van 12 naar 2,2. "Daar hebben we indertijd veel aandacht aan gegeven met een strak stappenplan: schonere boxen, melken met handschoenen, één doek per koe gebruiken, de spenen dippen, celgetal koeien omspoelen. Het heeft veel energie gekost, maar de resultaten zijn er wel naar."

Taakverdeling

Efficiëntie is het sleutelwoord op het bedrijf van Esther en Wilbert. Ze werken strikt protocollair en doen zo min mogelijk samen. Ieder heeft zijn eigen taken. Wilbert regelt het voeren en de mechanisatie, Esther doet de verzorging van de koeien, bedrijfsbegeleiding met de veearts, insemineren en alle administratie. Ze melken bij toerbeurt. Naast de onderneming thuis heeft Esther diverse bestuursfuncties. Ze is voorzitter van afdeling Flevoland van CRV, ze zit in de klankbordgroep Caring Dairy van de Cono en ze is voorzitter van de wintershowcommissie Flevoland. En sinds een jaar is ze moeder van Bram.

Overstap

In 2005 is Esther van voerleverancier gewisseld. "Het ging toen niet goed met het bedrijf. De koeien presteerden niet goed en we waren niet tevreden over onze vorige voerleverancier. We kwamen precies op het juiste moment in contact met rundveespecialist Izak van Engelen van Arkervaart. Hij heeft een nieuw rantsoen berekend om het eiwitgehalte in de melk te verhogen en we gingen heel anders voeren: van veel maïsmeel naar meer gerst en tarwe. Dat had een duidelijk effect: de koeien gingen meer melk geven en de gehalten gingen omhoog."

Nog steeds berekent ABZ Diervoeding de rantsoenen nauwkeurig door. Fosfaatarm voeren heeft op dit bedrijf de aandacht. "Wij voeren de droge koeien helemaal volgens het concept dat ABZ Diervoeding heeft ontwikkeld. Dit droogstandsrantsoen laat de koeien efficiënter het fosfor benutten, en die efficiëntie werkt door tot na het kalven, waardoor de koe beter herstelt. Daarnaast voeren we sinds juni Garantbrok 110 milieu met een lager fosforgehalte, omdat we een hoog fosfaatgehalte in onze graskuil hebben."

Kringloopwijzer

Peter van den Bos, specialist rundveehouderij van ABZ Diervoeding, begeleidt het bedrijf bij de mestboekhouding. Sinds 2007 houdt Esther de bedrijfsspecifieke excretie (BEX) bij en vanaf 2011 heeft ze de Kringloopwijzer ingevuld, daartoe aangespoord door Jaap Gielen die het bedrijf vanuit Countus begeleidt. Voor het invullen van de Kringloopwijzer dient BEX als basis.

Dankzij het invullen van de Kringloopwijzer kon Esther twee jaar geleden als één van de circa veertig boeren meedoen aan de BEP-proef (Bedrijfsspecifieke Excretie Fosfaat) en later als één van de zes boeren aan de BEN-proef, de stikstofequivalent. "De BEP-proef is gekoppeld aan een studiegroep en extra begeleiding. Dat vond ik wel interessant, want wij zagen de laatste jaren de opbrengst van ons land steeds verder dalen", legt Esther uit. "Qua bemesting zijn wij een behoorlijk intensief bedrijf. Ik heb het bedrijf al jong en met weinig eigen vermogen overgenomen en heb dus een flinke schuld. We móeten wel scherp boeren."

Zelf doen

Esther vindt de Kringloopwijzer beter dan BEX. "In BEX worden vooral de prestaties van je vee meegenomen, maar niet de prestaties van je land. In de Kringloopwijzer zit alles: vee, grond, aankoop van voer. Zo krijg je een beter beeld van wat er op je bedrijf afspeelt. Daarom vind ik ook dat je het invullen niet moet uitbesteden. Je moet er zélf mee aan de slag gaan en je verdiepen in de mineralenstroom. Als je de uitkomst begrijpt, weet je wat dat betekent voor je bedrijf en aan welke knoppen je moet draaien om het te verbeteren."

De Kringloopwijzer stimuleert melkveehouders om meststoffen en voer beter te benutten en om beter te presteren dan de landelijk geldende forfaitaire normen. Toch kiest Esther bewust voor weidegang van haar koeien, vanwege het positieve imago dat het oplevert.

"Dat wil ik blijven doen, hoewel het iets minder voordeel oplevert in de Kringloopwijzer. De koeien eten evengoed nog wel ruwvoer en krachtvoer als ze niet genoeg opnemen in de wei. In de zomer moet je het voordeel uit het verse gras dan ook echt pakken en efficiënt weiden."

Voordeel

Het meedoen aan deze proef levert Esther zeker voordeel op. Met de gegevens uit deze proef toont ze aan dat ze meer fosfaat c.q. stikstof aan de grond onttrekt dan erop brengt. "In de proef mogen we dat verschil houden. Daardoor kunnen we evenwichtiger bijmesten. Wij hebben een bedrijfsspecifieke fosfaatnorm van 107 kg/ha. Maar zonder BEP-proef was dat maar 85. Dat verschil in fosfaat mag ik plaatsen. Ik mag de mest niet houden; die moet ik afvoeren vanwege stikstofnorm. De kosten voor mestafzet blijven dus gelijk, maar ik mag het verschil wel gebruiken voor de melkveewet, de verwerkingsplicht en de grondgebondenheid van volgend jaar. Dat is een lekker voordeel. Dat voordeel komt door de BEP-proef, niet door de Kringloopwijzer. Wat wij nu nog willen is een bedrijfsspecifieke derogatie, want dan mag ik al mijn fosfaat ook houden. 107 kg fosfaat/ha kan ik niet vol maken met de mest en ik mag van Brussel geen fosfaatkunstmest meer gebruiken."

Visie

"Onze visie is om met twee mensen 150 koeien en 70 stuks jongvee te gaan houden in de bestaande gebouwen. Met vrijwel geen vreemde arbeid, want dat is onze kracht. Met deze koeien willen we 1,4 miljoen liter melk gaan leveren. Dit is onze leidraad en daar willen we niet van afwijken, wat Den Haag ook beslist", besluit Esther heel stellig.

"Als die fosfaatrechten komen, zie ik voor ons nog wel mogelijkheden. Als wij bovengemiddeld blijven presteren en efficiënter werken dan de forfaitaire normen, dan kunnen wij 'gratis' die extra koeien houden, zonder extra fosfaatrechten te hoeven kopen. Dat is voor ons een uitdaging. Efficiëntie is bij ons uit noodzaak geboren. We doen ons best en tot nu toe wordt dat beloond."

Jolette van Eijden

Peter van den Bos

Zie op pagina 8 het huidige rantsoen en de Kringloopwijzer van Schouten-Van Efferen.

Huidig rantsoen en Kringloopwijzer Schouten-Van Efferen

Huidig rantsoen Schouten met P-kengetallen	Gemiddelde opname (in drogestof)
Graskuil 1e + 3e snede	8,4 kg
Snijmaïs	6,0 kg
Tarwestro	0,3 kg
Droge bietenpulp	1,4 kg
Geplette gerst	1,2 kg
R-meel Schouten	1,5 kg
Toevoegingen	0,2 kg
Garantbrok 110 milieu	3,9 kg
Totaal	22,8 kg
Kg meetmelk/koe	28,8 kg
P% rantsoen	37%
Kg melk per kg fosfaat	167 kg

Excretie en gebruikruimte 2014

	Stikstof	Fosfaat
Vee (resultaten BEX)		
Forfaitaire excretie (kg)	19.485	6.925
Bedrijfsspecifiek (kg)	17.778	5.911
Voordeel bedrijfsspecifieke excretie	1.707+ 9%	1.014+ 15%
Bodem (resultaat BEP)		
Forfaitaire gebruiksnormen mest (kg)	12.330	4.431
Bedrijfseigen gebruiksnormen, gem. 3 jaar (kg)		5.326
Voordeel bedrijfseigen gebruiksnorm (kg)		895+ 20%
Bedrijf (BEX+BEP)		
Voordeel bedrijfsspecifieke excretie (kg)	1.707+	1.014+
Voordeel bedrijfseigen gebruiksnorm (kg)		895+
Voordeel bedrijfsspecifieke prestatie, BEX en BEP (kg)	1.707+	1.909+ 17%

Fosfor in mengvoer

In mengvoeders worden de fosfornormen verder aangescherpt. ABZ Diervoeding heeft voor vrijwel elke soort melkveevoer al een fosforarm alternatief. Door een groot aantal bedrijven wordt al gebruik gemaakt van deze zogenaamde milieuvoeders. Omdat in standaard voeders altijd gebruik gemaakt wordt van normale mengvoergrondstoffen, betekent een lager niveau aan fosfor ook een ander grondstoffenpatroon. Alle minimumeisen van de oorspronkelijke voeders worden vastgehouden in de

milieuvoeders, waardoor de eigenschappen van het voer zoveel mogelijk behouden blijven. Klantspecifieke vaste samenstellingen worden niet gewijzigd zonder overleg tussen u en uw sectorspecialist.

Verschuiving grondstoffenpatroon

In grote lijnen is te zien dat met name de eiwitrijke grondstoffen raapschroot/schilfers, zonnebloemzaad-schroot en maïsglutenvoer vervangen worden door soya-schroot, erwten of lupinen. Ook graanbijproducten als tarwegries en tarwegluten worden minder interessant in de optimalisatie van milieuvoeders. Toch proberen we ondanks een ander grondstoffenpatroon er voor te zorgen dat u in de stal geen verschil ervaart. Op dit moment is het prijsverschil tussen standaard en fosforarm vrij gering. In de afgelopen jaren hebben we grotere verschillen gezien. Dit heeft te maken met de relatief gunstige prijsverhouding van soya ten opzichte van raap en maïs-gluten.

Nevedi

Per 1 juli jl. heeft Nevedi een convenant met de zuivel-sector verder aangescherpt om het fosforaandeel in de mengvoeders onder de 4,3 gram per kilogram of boven de 2,3 procent van het RE te laten zakken. Deze norm lag op respectievelijk 4,5 gram en 2,5 procent. ABZ Diervoeding zat hier in het eerste half jaar al op en vanaf juli is een verdere daling van de P-gehalten ingezet. Nu er vanaf eind van het jaar meer fosforarm gevoerd gaat worden, zal deze norm niet tot problemen leiden.

Jan Rozeboom, nutritionist
033 422 1517 • j.rozeboom@abzdiervoeding.nl

P-behoefte koe kennen en daarnaar voeren

Aanvoer van fosfor wordt dé beperkende factor voor de melkproductie op het melkveebedrijf. Om de hoogste fosforefficiëntie te bereiken moeten we de precieze P-behoefte van de koe kennen en daarnaar voeren. Omdat de Kringloopwijzer verplicht wordt gesteld voor alle melkveebedrijven zal op veel bedrijven meer moeten worden gerekend. Rundveespecialisten van ABZ Diervoeding zijn hier volledig voor uitgerust met actuele kennis.

Koe en wetgeving

De visie van ABZ Diervoeding is dat we nauwkeurig omgaan met de fosfor die de koe nodig heeft. Hiervoor zijn precieze Actief normen waarmee de fosforgift per dier per dag wordt geadviseerd. Alle fosfor die boven de behoefte van de veestapel op het bedrijf aanwezig is, wordt door wetgeving beperkend voor productieruimte en geeft kosten voor mestafzet, mestverwerking enz. Rundveespecialisten van ABZ Diervoeding staan u met raad en daad terzijde om uw productieruimte maximaal te laten zijn en de kosten als gevolg van normen die de overheid stelt zoveel mogelijk te voorkomen. Hiervoor werken wij met Component Agro, CRV Mineraal en andere programma's. Omdat fosfor in de rantsoenen direct effect heeft op productieruimte houden wij graag over beide gebieden het overzicht.

Fosforefficiëntie

Elke kilogram melk onttrekt 0,9 – 1,0 gram fosfor aan de koe. De fosforefficiëntie van melkkoeien wordt bepaald door de onttrekking van fosfor via de melk gedeeld door de gevoerde fosfor via het rantsoen. Als we de fosforefficiëntie van het rantsoen weten, is tegelijkertijd bekend hoeveel kilogram melk er wordt geproduceerd per kilogram fosfaat.

P-efficiëntie	Kg melk/kg fosfaat
25%	113
30%	135
35%	158
40%	180

Doen of niet doen

Om binnen hetzelfde bedrijf een verschil in P-efficiëntie te realiseren zijn meerdere acties nodig. Doen?

- Onze concepten Actief Junior, Actief Droogstand, Actief Melken en Structo voeren dragen bij aan de gezondheid en vruchtbaarheid van uw veestapel. Vitale oudere koeien hebben de hoogste fosforefficiëntie. Pas onderdelen toe die passen op uw bedrijf.
- Houd minder jongvee aan zodat het vervangingspercentage op termijn daalt. Jongvee zet fosfor erg inefficiënt om in groei en ontwikkeling, omdat er vaak ver boven de norm fosfor wordt gevoerd. Denk bijvoorbeeld aan de bekende 'pinkenkuil' die verdund met stro een hoge fosforefficiëntie geeft.
- Een hoge voerefficiëntie is voorwaarde voor het behalen van een hoge fosforefficiëntie. Het verhogen van de melkproductie is de belangrijkste manier om de voerefficiëntie te verhogen.
- Gebruik de Actief normen voor droogstand. 11 – 12% ruw eiwit per kg drogestof is voldoende, mits gezorgd wordt voor een maximale penswerking bij de droge koeien.
- Wees kritisch op fosfor bij de aankoop van grondstoffen en bijproducten op uw bedrijf. Perspulp of Corngold, het maakt een groot verschil.
- ABZ Diervoeding werkt met nauwkeurige fosfornormen voor melkgevende koeien. Bepaal bij elke rantsoenverandering of er voor krachtvoer kan worden gekozen met een lager fosforgehalte. De toevoeging "milieu" betekent een lager fosforgehalte in de brok.
- Voordeel in de Kringloopwijzer wordt structureel hoger bij verbetering van de kVEM-opbrengst van uw land.

*Izak van Engelen, specialist rundveehouderij
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl*

Vezels: essentieel voor goede darmgezondheid van leghennen

Van leghennen wordt tijdens de productieperiode veel gevraagd. Ze moeten in staat zijn om de beschikbare nutriënten in het voer op een zo efficiënt mogelijke manier om te zetten in maximaal technisch resultaat.

ABZ Diervoeding wil middels de voeding voor leghennen hierop inspelen, zodat op een zo efficiënt mogelijke manier zo veel mogelijk (tafel)eiëren geproduceerd kunnen worden. Efficiënt betekent met een scherpe voeropname/voerkosten per ei of kg ei. Om dit te bereiken is een goede darmgezondheid van essentieel belang. Enkel met een gezond maagdarmkanaal is een leghe in staat de beschikbare nutriënten zo efficiënt mogelijk te benutten en dat lang vol te houden. Het gebruik van goede vezels in de voeding voor leghennen levert hier een essentiële bijdrage aan. De afgelopen decennia ging de mengvoerindustrie er vanuit dat ruwe celstof meer ballast was voor leghennen dan dat het nut had. Onderzoek van de laatste jaren, onder andere door Schothorst Feed Research en Wageningen UR, heeft inmiddels het tegendeel bewezen. Vezels (een betere benaming dan ruwe celstof) hebben een positieve invloed op productie, gezondheid en ontwikkeling van het maagdarmkanaal. Juist door opname van extra vezels in het voer, worden de nutriënten in de voeding beter opneembaar en dragen zij bij aan een goede en efficiënte productie.

Werking spiermaag

Het voer dat leghennen eten komt na inweken in de krop, via de kliermaag, in de spiermaag terecht. Eén van de belangrijkste functies van de spiermaag is het fijn malen van de voerdeeltjes. De voeding wordt pas beschikbaar als de deeltjes zo klein mogelijk zijn. Een hen heeft geen tanden, daarom is een optimale werking van de spiermaag van essentieel belang.

Wanneer de deeltjes zo fijn gemalen zijn, tot ze een diameter hebben tussen de 0,5 en 1,5 mm, laat de spiermaag ze door naar het duodenum (eerste deel dunne darm). De enzymen die toegevoegd worden kunnen enkel hun werk doen als de voeding zo fijn is. Wanneer de spiermaag niet goed functioneert, kunnen de darmen niet alle voedingsstoffen opnemen in het bloed. Het gevolg is dat er teveel onverteerde delen terecht komen in het einde van het maagdarmkanaal, waardoor verkeerde bacteriën zich kunnen vermeerderen en migreren naar het eerste deel van de darm (bijvoorbeeld E-coli of clostridium). Deze onbalans in de vertering kan, naast een minder goed werkende spiermaag, door zeer veel factoren veroorzaakt worden.

Opfok is essentieel voor een goede ontwikkeling van de spiermaag.

In opfokvoer zit daarom een groot aandeel vezels (te herkennen aan het aandeel ruwe celstof op het label).

Een indicatie voor een minder goed functionerende spiermaag kan door middel van sectie zichtbaar worden. Er zijn dan kleine onverteerde deeltjes zichtbaar in de dunne darm of in de mest. Hoe kan de spiermaag gestimuleerd worden om deze maalwerking goed uit te voeren?

In de natuur gebruiken kippen/vogels steentjes en vezels om de spiermaag te helpen de voedingsdeeltjes fijn te kunnen malen. In een stal kunnen de hennen alleen kiezen uit de voedingsdeeltjes die aangeboden worden in de voergoot, of in het strooisel. Door voldoende grove deeltjes via het voer te verstrekken (van bijvoorbeeld maïs, tarwe en zonnebloem), wordt de basis aan grove delen aangeboden. Ook kan door regelmatig maagkiesel te verstrekken (circa 1 gram per dier per week) de maalwerking verbeterd worden. Bij gebruik van een grove calciumbron in de vorm van grove kalksteen is de noodzaak van maagkiesel minder groot.

Daarnaast is uit onderzoek van de laatste jaren gebleken dat ook inerte vezels de spiermaag positief stimuleren

voor een optimale werking. Door de juiste vezels in de voeding voor leghennen te gebruiken, kunnen nutriënten beter opgenomen worden in de dunne darm. Het gevolg hiervan is dat er minder onverteerde delen in het eind van de darm terecht komen. Hierdoor verbetert de darmgezondheid en worden leghennen robuuster.

Reflux

De spiermaag werkt in dit proces nauw samen met de kliermaag en het duodenum. De kliermaag voegt onder andere zoutzuur toe aan de voeding en zorgt voor een lage pH in de spiermaag. Hierdoor worden onder andere bacteriën gedood en kan de calcium worden opgelost in de spiermaag. De spiermaag laat kleine deeltjes regelmatig door naar het duodenum. Door de vezels in het voer wordt naast de spiermaag, ook het duodenum geprikkeld om beter te werken. Hierdoor gaat de voeding vaker op en neer tussen duodenum, spiermaag en kliermaag. Dit proces wordt reflux genoemd. Een goede reflux is zichtbaar aan een meer groene kleur van de spiermaagwand (kleur van de galzouten). Hoe beter de werking van kliermaag, spiermaag en duodenum, hoe

meer galzouten en enzymen er in het maagdarmkanaal komen, hoe beter de vertering.

Effect van vezels op gedrag

Ook bleek uit onderzoek dat opname van vezels in de voeding effect heeft op het diergedrag. De belangrijkste effecten van goede vezels zijn:

- aanzienlijke vertraging in de ontwikkeling van veerschade;
- daling in de behoefte om te (veren)pikken;
- overgang van vezelrijk voer naar vezelarm voer geeft onrustigere dieren en vergroot het risico op verenpikken.

Bij stresssituaties gaan hennen vaak op zoek naar vezelrijke producten in het strooisel, zoals luzerne, stro of snijmaïs. Wanneer deze vezelrijke grondstoffen op raken en niet aangevuld worden, wordt vaak overgegaan op het eten van veertjes die in het strooisel liggen. Dit gedrag vertonen hennen, omdat ze proberen de onbalans in het maagdarmkanaal op te heffen middels het eten van onverteerbare vezels. Wanneer er onvoldoende vezel beschikbaar is, wordt het risico op het ontstaan van verenpikkerij groter. Daarom kan in legmeel nooit een te groot aandeel aan goede vezels zitten. In bepaalde situaties kan er wel te weinig vezel in het voer zitten.

Gebruik van goede vezels

Vezels zijn op te delen in grofweg twee typen. Ze zijn oplosbaar in water, of niet. Oplosbare vezels hebben negatieve effecten op de vertering en de gezondheid van het maagdarmkanaal. Daarentegen hebben de onoplosbare vezels juist positieve effecten op deze punten. Naast een betere vertering zorgen onoplosbare vezels ook voor drogere mest met een betere structuur. Een goede vertering draagt bij aan een gezonde hen.

Bij het optimaliseren van legmeel stuurt ABZ Diervoeding daarom op een aantal punten die hiermee te maken

hebben. Om de positieve eigenschappen van onoplosbare vezels te benutten, worden hiervoor minimumeisen in het voer opgenomen. Aan de andere kant worden maximumeisen aan de oplosbare vezels gesteld. Ook wordt bewust gekozen voor verplichte opname van vezelrijke grondstoffen in de recepten, evenals voor verplichte opname van grondstoffen die de gezondheid positief beïnvloeden of hoog verteerbaar zijn. Door gebruik te maken van deze type grondstoffen in legpluimveevoer (zowel in opfok als leg), kan het aandeel vezels zeer goed afgestemd worden op de behoefte van elke individuele koppel. Als er voldoende goede vezels in de voeding zitten, worden vet, eiwit en zetmeel beter verteerd.

Zo wordt via voeding de darmgezondheid en vertering positief beïnvloed. Door het gebruik van goede vezels in de voeding worden leghennen, die voer van ABZ Diervoeding krijgen, robuuster en kunnen langer gehouden worden. Goede vezels zijn daarom essentieel. Zeker voor het houden van onbehandelde hennen!

Marnix van de Wetering, nutritionist
06 5344 1253 • m.wetering@abzdiervoeding.nl

Vezelrijke grondstoffen:

zonnebloemzaadschroot, haver, gerst, maisglutenvoermeel, tarweglutenvoermeel

Hoogverteerbare eiwitrijke grondstoffen:

Prairygold, sojaschroot, zonnebloemzaadschroot

Speciale vezelgrondstoffen:

luzerne, grasbrok, haverhullen, soyahullen, speltdoppen

Groei na uitladen in de lift

Afgelopen zomer is het vleeskuikenassortiment verder geoptimaliseerd. Hier zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd voor het finish voer. De aanpassingen hebben met name betrekking op het energieniveau. De gemiddelde dag-groei na uitladen zat gemiddeld over de koppels van 2015 op 95,0 gram groei per dag. ABZ Diervoeding wil dit graag in overleg met haar klanten verhogen. De eerste resultaten na deze aanpassingen zijn bekend en hiervan willen wij u graag op de hoogte brengen.

De gemiddelde daggroei na uitladen is gestegen van 95,0 gram naar 98,50 gram groei per dag. Dit nieuwe gemiddelde is een verbetering van ongeveer 3,5 procent meer groei. Bij één van onze klanten werd een daggroei na uitladen van 111,63 gram groei per dag gerealiseerd over een periode van zeven dagen. Door de aanpassing zien we dat de gemiddelde daggroei over de volledige ronde duur is toegenomen. Hierdoor wordt een zwaarder aflevergewicht behaald en zien we een verbetering van de voederconversie. De voorzichtige eerste conclusie van de bovenstaande aanpassingen is dat de technische en hierdoor ook de financiële cijfers, zijn verbeterd.

Jeroen Doornhof, specialist pluimveehouderij
06 5262 2335 • j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Wormen efficiënt bestrijden bij pluimvee

Om wormen efficiënt te bestrijden is het in eerste instantie belangrijk te weten hoe de levenscyclus van deze parasieten verloopt. In hoofdlijnen zijn er twee routes.

Directe levenscyclus

- Niet infectieuze eitjes uitgescheiden in de mest;
- Na enkele weken ontwikkelt een larve;
- Hen neemt eitjes (larve) op uit de mest;
- Larven komen vrij in het maag-darmstelsel;
- Groeien uit tot volwassen wormen (M*V);
- Vrouwelijke vorm produceert eitjes en scheidt uit in de mest.

Indirecte levenscyclus

Bij de indirecte cyclus komt een extra stap in de cyclus voor, de zogenaamde tussengastheer (bijvoorbeeld vliegen of kevers). Die zijn noodzakelijk voor de voltooiing van de cyclus. Het wormeitje kan zich pas besmettelijk maken als hij door een tussengastheer is opgenomen. Als de hen de tussengastheer opneemt, is de cyclus volledig. Lintwormen zijn de belangrijkste soort met een indirecte levenscyclus.

Hieronder ziet u de verdeling van wormsoorten die gevonden zijn tijdens wormonderzoek. Het betreft een Belgisch onderzoek in een demonstratieproject.

Grote spoelworm	41.9 %
Kleine spoelworm	33.3 %
Haarwormen	17.5 %
Grote lintworm	5.9 %
Overig	1.3 %

Impact van de wormbesmetting

Wormbesmettingen hebben meestal een chronisch verloop met vage algemene symptomen zoals slechte conditie, groeivertraging en bleke kammen. Wormen veroorzaken op verschillende manieren schade:

- Beschadiging van darmen en andere organen;
- In competitie gaan met de hen voor voedingsstoffen aanwezig in de darm;

- Overdragen van ziekte;
- Vergemakkelijken van secundaire infecties.

De vier meest voorkomende wormsoorten zijn niet allemaal even schadelijk. De schadelijkheid is grotendeels afhankelijk van de mate waarin de worm het darmslijmvlies beschadigt. Haarwormen geven de meeste schade aan het darmslijmvlies.

De volwassen wormsoorten voeden zich met de darminhoud van de hen. Op die manier treedt de worm in competitie met de hen voor de binnengekomen voeding. Dit is ook het geval voor de larven van de grote en kleine spoelvorm en haarwormen. Wat haarwormen extra schadelijk maken, is dat ze zich niet enkel met darminhoud voeden, maar ook met bloed.

In of op wormen kunnen ziekteverwekkers aanwezig zijn. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is de kleine spoelworm die *Histomonas* kan overdragen.

Van de grote spoelworm is aangetoond dat hij de weerstand van de hen kan verminderen. Hierdoor kunnen andere ziekteverwekkers, zoals bacteriën en virussen, makkelijker aanslaan en meer schade veroorzaken.

Preventie

Voor de preventie zijn volgende zaken essentieel:

- Een gezonde hen met een goede afweer en een evenwichtige darmflora kan een wormbesmetting beter onder controle houden.
- Bij volièrestallen minstens 1x per week mest afdraaien en strooisel regelmatig verwijderen.
- Probeer mest/strooisel zo droog mogelijk te houden. Daarmee ontwikkelt het wormeitje zich trager.
- Bestrijd de tussengastheer bij wormen met een indirecte cyclus (lintwormen).

Tabel: Kenmerken meest voorkomende wormen

Wormsoort	Grote spoelworm	Kleine spoelvorm	Haarwormen	Grote lintworm
Latijnse naam	<i>Ascaridia galli</i>	<i>Heterakis gallinarum</i>	<i>Capillaria</i> sp.	<i>Raillietina</i> sp.
Volwassen worm komt voor in:	Dunne darm	Blinde darm	Hele darmstelsel	Dunne darm
Lengte volwassen worm (mm)	72 tot 116 (v) 51 tot 76 (m)	10 tot 15 (v) 7 tot 13 (m)	27 tot 80 (v) 6 tot 35 (m)	90 tot 250 (tweeslachtig)
Levenscyclus	Direct	Direct	Direct of indirect	Indirect
Tussengastheer	Geen	Geen	Geen of regenworm	Kever, huisvlieg en mier
Prepatente periode*	28 tot 56	21 tot 30	20 tot 28	14 tot 21
Schadelijkheid	Legdaling, gewichtsverlies	Weinig, wel een rol bij overdracht histomoniasis	Groeivertraging, gewichtsverlies, daling uitkomst, legdaling, bloederige diarree	Groeivertraging, gewichtsverlies, legdaling

* De prepatente periode is de tijd tussen de opname van een besmettelijk wormeitje door een hen en het opnieuw uitscheiden van wormeitjes door dezelfde hen.

In onze volgende nieuwsbrief zullen we verder ingaan op de bestrijding van wormen.

Stein van den Borne,
specialist pluimveehouderij
06 5344 1260 •
s.borne@abzdiervoeding.nl

Bron: Proefbedrijf Geel Provincie Antwerpen, Galluvet in samenwerking met Networks

Zeugenhouder en varkensspecialist werken samen met PigVision

Het analyseren en bespreken van uw technische resultaten met uw varkensspecialist kost vaak veel tijd. Eerst moet u een kopie van Pigmanager/Farm versturen. Uw varkensspecialist analyseert vervolgens uw gegevens en maakt een afspraak om de resultaten en mogelijke managementverbeteringen met u te bespreken. Dit kan nu veel gemakkelijker door het instellen van PigVision in Pigmanager/Farm. Uw varkensspecialist heeft dan, met uw toestemming, al toegang tot uw gegevens. Bedenk eens hoeveel tijdwinst hiermee te behalen is! Bovendien biedt PigVision voor u nog meer voordelen, waaronder nieuwe rapportage mogelijkheden in MSR (Multi Site Reporting).

Wat biedt PigVision nu al extra?

DekweekRapportage

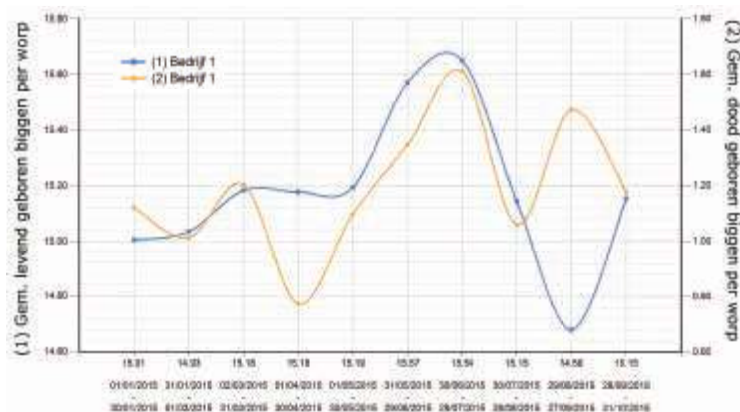
Welk systeem u ook gebruikt, u kent de behoefte om groepen zeugen met elkaar te vergelijken. U wilt bijvoorbeeld de vruchtbaarheid of productiviteit van een groep zeugen beoordelen. De groep wordt gevormd door de zeugen op dekdata te groeperen – vandaar de naam Dekweekrapportage. Dekweekrapportage is zeer geschikt voor het eenweekestelsel, maar ook voor de verschillende meerweekestelsels (2, 3, 4 of 5 weken) met verschillende speenleeftijden. U kunt de resultaten van de gedekte dieren volgen van dekken tot en met het spenen. Het is mogelijk resultaten per dekweekgroep per cyclus en/of per ras op te vragen. Met dekweekrapportage kunt u ook zelf de dieren in uw eigen dekweekgroepen indelen. Er zijn meerdere rapporten beschikbaar. U kiest zelf welke kengetallen relevant zijn. U kunt het rapport afdrukken of heel eenvoudig exporteren naar bijvoorbeeld Excel.

Maandelijks dashboard

Natuurlijk wilt u inzicht in de technische resultaten van uw zeugen, maar daarvoor wilt u niet telkens alle kengetallen zien. Slechts de belangrijkste kengetallen op één A4-tje is voldoende om maandelijks de vinger aan de pols te houden. Dit dashboard geeft een snel inzicht in de bedrijfsresultaten met een trendlijngrafiek voor de vergelijking. Via het dashboard, ook bekend als Cockpit Zeugen, ziet u in één oogopslag hoe uw bedrijf ervoor staat. U bepaalt zelf welke kengetallen u wilt zien, bijvoorbeeld aantal terugkomers, aantal dekkingen, etc. Kengetallen die voor uw bedrijfsmanagement van belang zijn. Dit dashboard met trendgrafiek kunt u regelmatig toegestuurd krijgen. Hierop ziet u van een belangrijk kengetal het verloop in de tijd. Het resultaat van uw bedrijf is opgenomen in de grafiek, samen met de referentiegroep.

PigVision: meer analyse mogelijkheden

Het is belangrijk om zoveel mogelijk biggen te spenen. De zoogperiode is de belangrijkste fase om zoveel mogelijk biggen groot te brengen. Een gezondheidsprobleem in de kraamstal is vervelend en kost veel energie. Vaak kan de reden van uitval een sleutel zijn tot de oplossing. PigVision speelt hierop in door de uitval van zuigende biggen verder uit te diepen. Tot op zeugdetaill analyseert u uitvalgegevens in de kraamafdeling. Er zijn uitgebreide rapportagemogelijkheden.

Dashboard basis laatste maand 30-11-15

% Afbiggen van 1e inseminatie 10/2015 Gem. levend geboren biggen per worp 10/2015

% Her-inseminaties 10/2015

10/2015

% Uitval voor spenen 12.55%

% Uitval na spenen 1.61%

PigVision: hoe kom ik daar aan?

Gebruikt u FARM of Pigmanager? PigVision is zo gebouwd, dat FARM- en Pigmanager-klanten met de PigVision-database automatisch kunnen uitwisselen. FARM en Pigmanager kunt u gewoon blijven gebruiken. Met één knop in uw huidige programma logt u in op PigVision. U gebruikt daar nieuwe mogelijkheden en ziet de actuele gegevens van uw bedrijf. Uw gegevens in een handige Cockpit met de door u gewenste kengetallen.

Maak direct gebruik van de extra voordelen die PigVision voor u biedt. Uw varkensspecialist helpt u graag om bovenstaande overzichten ook te gebruiken. Hiervoor is slechts een internetverbinding nodig. Dan heeft u binnen een half uur toegang tot PigVision en maakt u zelf een dekweekanalyse of vraagt u de Cockpit Zeugen aan. Meer weten? Vraag het uw specialist varkenshouderij. Ook vanuit andere managementprogramma's kunnen uw gegevens worden verwerkt in MSR, zodat u toch van de voordelen profiteert.

Ad Kolen, specialist varkenshouderij
06 2291 8553 • a.kolen@abzdiervoeding.nl

Vervanging van zeugen

Een juiste leeftijdsopbouw van de zeugenstapel is belangrijk voor het behalen van topprestaties voor een vermeerderingsbedrijf. Een kritische blik op het vervangingsbeleid kan vaak bijdragen aan het verbeteren van het financiële resultaat, omdat het vervangingsbeleid invloed heeft op de biggenproductie.

Vervangen met beleid

Te vaak gaat vervangen van zeugen nog samen met de biggen- en varkensprijzen en de economische situatie op vermeerderingsbedrijven. Er wordt bij goede biggenprijzen soms te gemakkelijk vervangen en bij mindere goede biggenprijzen te weinig.

Het vervangen zonder plan en zonder analyses leidt tot economische verliezen bij zowel teveel als te weinig vervangen. Het gemiddelde vervangingspercentage is al jaren constant. De verschillen per bedrijf zijn echter groot, met verschillen van 25 tot 60 procent. Bedrijven met eigen aanfok vervangen vaak makkelijker dan bedrijven die de opfokzeugen op dekrijpe leeftijd aankopen.

Het advies is: zorg voor een constante aanvoer van dekrijpe opfokzeugen.

Genetische aanleg

Tijdig vervangen geeft een doorlopende verbetering in genetische aanleg. De jaarlijkse vooruitgang in aantal levend geboren biggen, grootbrengend vermogen, groei/voerconversie en slachteigenschappen van de vleesvarkens is fors. Hierdoor hebben oudere zeugen al snel een behoorlijke genetische achterstand. Jaarlijks stijgt de biggenproductie met 0,3 tot 0,5 big per jaar. Dit nog los van de eigenschappen waar de vleesvarkenshouder van profiteert.

Weet waarom uw zeugen uitvallen of vervangen moeten worden

Een goed vervangingsbeleid begint met het in beeld brengen van uw huidige situatie. Leg de relatie tussen worpnummer en reden van uitval/vervanging vast, zodat management hierop aangepast kan worden. Dit is per bedrijf sterk verschillend. Bijvoorbeeld beenwerkproblemen bij jonge zeugen kan zijn oorzaak hebben in de huisvesting of bij de selectie in de opfok. Analyseren begint bij het beschikken over cijfers en gegevens. Houd daarom de reden van afvoer/uitval bij.

Veel voorkomende redenen zijn:

- Reproductie 28 %
- Ouderdom 23 %
- Beenwerkproblemen/ziek 17 %
- Lage productie 14 %
- Dood/sterfte 6 %

Vooraf onder het kopje reproductie vallen meerdere oorzaken. Splits deze daarom uit in levend geboren, terugkomen, berigheid etc. In Pigmanager/Farm is dit te vinden in overzicht 2-4-3.

Leeftijdsopbouw

Eerste en tweede worps zeugen scoren goed in grootbrengend vermogen. Oudere zeugen hebben vaak meer levend geboren biggen. Zeugen van worpnummer 3 t/m 5 hebben de beste resultaten. Vanaf worp 5 stijgt het aantal doodgeboren biggen. Oudere zeugen hebben vaak minder uniforme biggen en meer uitval. De uierkwaliteit neemt af. Een goede praktische graadmeter hiervoor is het verschil tussen het aantal biggen bij de zeug op dag 3 na geboorte en het aantal gespeende biggen.

Een hoogproductieve zeugenstapel heeft dus een goede opbouw naar cyclus. Overweeg om te kiezen voor een vaste laatste worp, bijvoorbeeld vanaf de 8e of 9e worp standaard vervangen. Dit verkleint de kans op missers. Gezondheid en leeftijdsopbouw gaan vaak samen.

De quarantaine stal is niet gebouwd op grote wisselingen in aanvoer. Een regelmatige aanvoer voorkomt hier dus onder/overbezetting of een te korte quarantaine periode.

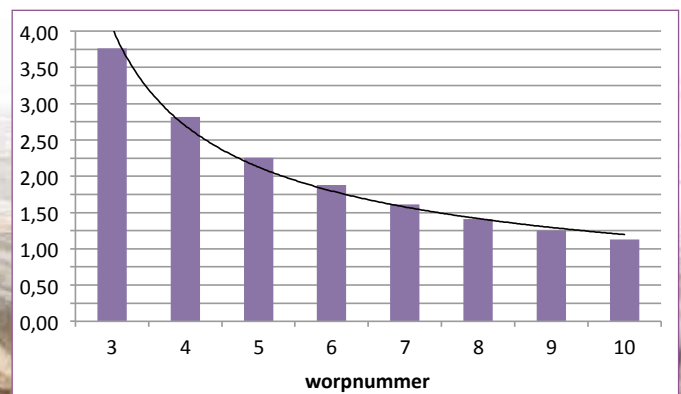
Als standaard regel wordt gehanteerd dat de eerste drie worpen op een bedrijf 50 procent van de zeugen uitmaken. Hieronder zie je een wenselijke opbouw van een zeugenstapel. Deze is in Pigmanager/Farm voor uw bedrijf te vinden in overzicht 1-7-8.

Norm: 1e cyclus	19 %	6e cyclus	8 %
2e cyclus	17 %	7e cyclus	6 %
3e cyclus	14 %	8e cyclus	5 %
4e cyclus	12 %	9e cyclus	5 %
5e cyclus	10 %	>9e cyclus	4 %

Economische waardering vervanging

Om uiteindelijk goede financiële resultaten te behalen is een juist vervangingsbeleid van belang. Uit onderzoek blijkt dat (opfok)zeugen minstens drie worpen mee moeten gaan om een positief resultaat neer te zetten. Dit komt door de economische afwaardering van de gebruikswaarde van een opfokzeug naar slachtzeugenprijs.

Tabel 1 Kosten vervangen per big

Het effect van kostprijsverlaging vlakkt af per worp. De verlaging van de vervangingskosten per zeug is na worp 7 nog maar enkele dubbeltjes per big. Daartegenover staat dat de waarde van één big meer levend geboren per toom € 15,30 (KWIN) bedraagt. Per big dus meer dan € 1,20. Vervanging na de 8e worp is al snel voordeliger qua kostprijs (zie tabel 1). Begin na worp 5 kritisch te kijken of de verwachte productie nog wel in lijn is met minimaal het gemiddelde van het bedrijf.

Conclusie

Werk met een constant vervangbeleid en maak een beslissing per zeug op meerdere momenten. Zeugen in de kraamstal bij werpen, dag 3 na werpen en op moment van spenen. Neem ook zeker het streef aantal dekkingen hierin mee. Dit moet op de eerste plaats leidend zijn om volle kraamhokken te realiseren. Bij vervangen komt dus steeds weer de vraag: Wanneer levert het inzetten van een opfokzeug financieel meer op als het aanhouden van een oude zeug? Vaak geven simpele overzichten uit Pigmanager/Farm al veel inzicht. Kijk eens kritisch naar uw vervangbeleid of laat uw varkensspecialist dit voor u op een rij zetten. Slim vervangen bespaart geld en zorgt voor een hogere productie per aanwezige zeug.

Bart van der Schoot, specialist varkenshouderij
06 2166 9069 • b.schoot@abzdiervoeding.nl

Even voorstellen

Jeroen Versteijnen is 2 november jl. begonnen als **specialist rundveehouderij**. Jeroen is 25 jaar en woont in het Brabantse Haaren. Hij heeft de opleiding Melkveehouderij, Bedrijfskunde en Agribusiness afgerond op de HAS. Tevens is hij werkzaam op het ouderlijk bedrijf, een gemengd bedrijf met 75 stuks melkvee en 600 vleesvarkens.

Wij wensen Jeroen veel succes in zijn nieuwe job!

Vraag & Aanbod

Te koop

- Maïs (2015) in balen van ongeveer 900 kg per stuk.
Telefoon 06 4429 2713
E-mail wtors@live.nl
- Enkele dekstieren, geboren in oktober 2014, prima afstamming en productie.
Telefoon 06 5585 5954
E-mail petervingerhoets12@gmail.com

Te koop gevraagd

- Kunstmestsilo 10 tot 16 ton, in goede staat.
Telefoon 06 2067 4026
E-mail z@infobeukers.nl

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod/

Tijdig bestellen voor de feestdagen

Zoals gebruikelijk willen wij u wijzen op de drukte rondom de feestdagen. Door een ieders medewerking lukt het elk jaar weer om in de beperkte tijd tussen de feestdagen alle voeders te produceren en weg te brengen.

Onze afnemers spelen een belangrijke rol of dit in de komende maand december weer lukt. Door het op tijd ontvangen van bestellingen en orders met ruime hoeveelheden per soort kunnen we efficiënter produceren en wegbrengen. Vanaf deze plek willen wij u alvast bedanken voor uw medewerking!

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll,
pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in februari 2016.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk	033 422 1510	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Eindhoven	040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Stroobos	051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundvee-, geiten-, en schapenhouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid	06 2126 6227	r.ee@abzdiervoeding.nl

Jan Dijkstra (Verkoopmanager) regio Noord	06 5320 3352	j.dijkstra@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Ben van Raaij (Verkoopmanager a.i.)	06 2290 7066	b.raaij@abzdiervoeding.nl

Pluimveehouderij

Cor van Dijk (Adjunct directeur)	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)

Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl
Wouter Hazeleger	033 422 1518	grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Coöp. Arkervaart-BramecoZon U.A.
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
info@abzdiervoeding.nl
www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Westkadijk 4
Telefoon 033 422 1510
Fax 033 246 0772

Kantoor Eindhoven
Hastelweg 159
Telefoon 040 238 0777
Fax 040 238 0780

Kantoor Stroobos
Groningerstreek 20
Telefoon 051 235 1281
Fax 051 235 2276